

CARACTERIZAREA PERSONAJELOR ILIE MOROMETE

Personaj central, Ilie Moromete traversează drama țăranului legat de vechile rânduieli ale statului , luptând contra amenințărilor care-l asaltează:

- Fonicirea, impozitelor , datoriile la Bancă, taxele pentru Niculae la școală.

Scriitorul descoperă complicațiile necunoscute ale sufletului rural, un fel de a gândi al țăranului, în afara oricărei dorințe de îmbogățire.

Primul semn al unor vremuri mai grele a fost tăierea salcâmului, simbol al stabilității și trănicioiei. El este incapabil de negustorie, este incapabil să facă bani stârnind nemulțumirea băieților săi. Dar Moromete nu este incativ.

Presat de împrejurări se hotărăște să-l trimită pe Achim la București , să-i ceară un împrumut , vinde lui Balescu o parte din pământ și locul din spatele casei.

Bătăia baieților cu parul este o disperată încercare de a-și salva autoritatea.

Fuga baieților cu caii la București încheie primul volum, spulberând una din iluziile fundamentale ale personajului. El trăiește drama de a nu se mai întâlni cu fiii săi pe aceeași traiectorie morală.

Lumea lui este cea de la ferăria lui Iocan unde el era așteptat pentru a se începe discuțiilor, semn al prestigiului său real

Aici petrece seri lungi împreună cu prietenul său Cocosila și Dumitru Guinae, discutând politica cu umor și ironie. Placerea de a vorbi a lui Moromete stârnea mânia Catrinei care izbucnea: “Ești mort după sedere și tutun ... lovi-o-ai moartea de vorbă de care nu te mai sature!”

Ilie Moromete este caracterizat de inteligență ascuțită , ironie , logică interioară, etc.

Moromete este un bun observator și moralist dar și un disimulat , ascunzându-și gândurile, se amuză pe seama prostiei, a ingamfării , a limbajului pretios. Pentru cei din jur, Moromete este suțit și imprevizibil.

Există în firea lui Moromete o anumită candoare rămasă din copilărie , dar și un refuz de a ieși din lumea lui. El își prelungește iluzia că poate trăi ocolit de evenimente.

Dar nu știe să-și exteriorizeze dușia și dragostea nici chiar fata de copii.

Scena în care fiul cel mic Niculae este zgâțâit de friguri când a luat premiul I, îl surprinde pe Moromete, total ...

Scena ploii când Moromete este udat până la piele de o ploaie repede și caldă este revelatoare. Monologul său interior arată, efortul lui Moromete de a înțelege lumea, schimbările satului, vorbind nu se știe cu cine, el întreabă, analizează, răspunde, își succede pe toate partile frământările proprii.

Hotărârea întârziată cu care sapă, grija pentru a salva niște biete paie ascunde de fapt zdruncinarea întregii sale ființe. Ploaia îi dă puterea a-și analiza gândurile, rostul vieții de până atunci, legăturile cu oamenii, dar mai ales cu ai săi.

Neprețuit de ai săi și părăsit de copii care fug la oras, măcinat de neînțelegerile din familie, Moromete simte că timpul îi este potrivnic, nu mai este răbdător și rosturile ei știute. El nu se împacă cu gândul că rosturile țărănești trebuie schimbate .

El nu mai fu văzut stând ceasuri întregi pe prisă, nici nu mai fu auzit răspunzând la salut cu mai multe cuvinte, nu mai fi auzit povestind, deci alte iluzii spulberate a comunicării și a contemplației.

Volumul al II continuă să aibă în centrul său pe ilie Moromete intrat însă într-un con de umbră, acum constându-se tot mai mic fiul cel mic, Niculae. Moromete face ultima încercare nereușită de ași aduce acasă băieții în sat.

Părăsit la bătrânețe de Catrina , el rămâne doar cu fata cea mică, autoritatea lui în sat scade, oamenii nu-l mai ascultă ca altădată.

ION CREANGĂ

Într-un “fragment de autobiografie” Creanga susține că sa nascut la 1 martie 1837 din părinții români: Ștefan a lui Petre Ciubotariul din Humulești si soția sa , Smaranda, nascuta David Creangă.

A urmat scoala din Humulești, Broșteni, Târgu-Neamș, Fălticeni, Iasi, unde a fost elev la seminariul Teologic. Se inscrie la Scoala Normală de la Trei Ierari, după a cărei absolvire devine invatator, fiind in acelasi timp diacon la Biserica Sf. Treime din Iasi. Suspendat din invatamant , dupa 2 ani va fi reprimis de catre Titu Maiorescu.

In aceasta perioada in cunoaste pe Eminescu.

Acesta il introduce la JUNIMEA unde va citi “Soacra cu trei nurori” deschizând seria unei indelungate colaborări.

Opera lui Ion Creangă este alcatuita din povesti, povestiri si “AMINTIRI DIN COPILARIE” , volum considerat de unii critici literali un roman al formarii personalitatii.

Desemnat primul roman al copilariei din literatura română, “AMINTIRI DIN COPILARIE” impleteste in cele 4 părți ale sale, observarea realista cu elemente de fabulos din povesti.

Povestirile lui Creanga ofera experențe de viață in care in care autenticul primează sub forma unor adevărate lectii de comportare.

Naratiunea cu caracter nuvelistic “Mos Nichifor, Coțcariul, Povestirile lui Creanga (Capra cu 3 iezi, Dănilă Prepeleac, Punguța cu doi bani, Povestea lui Harap Alb, Fata babei si fata mosneagului, Povestea unui om leneș)” sunt rezultatul expunerii reale si imaginare, personajele devin mesagere ale unor noțiuni fundamentale:

- binele, adevarul, dreptatea , frumosul.